

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-11734/2017-ERU

V Ostravě dne 14. listopadu 2017

Č. j. 11734-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-11734/2017-ERU s obviněným z přestupku, společností **OMEXOM GA Energo s.r.o.**, se sídlem Na Střílně 1929/8, Bolevec, 323 00 Plzeň, IČO: 491 96 812, právně zastoupenou [redacted], advokátem reg. č. [redacted], se sídlem [redacted], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost OMEXOM GA Energo s.r.o., se sídlem Na Střílně 1929/8, Bolevec, 323 00 Plzeň, IČO: 491 96 812 (dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 20. srpna 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Stružnice u nemovitosti č. p. 14 zemní práce v souvislosti se stavbou „CL- Stružnice, rekonstrukce NN u nádraží“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 110, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 150 000 Kč** (slovy: jedno sto padesát tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 34817.

Odůvodnění

Dne 26. května 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu PE DN 110 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 30. června 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 06015-7/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole podal účastník řízení dne 20. července 2017 námitky, které byly dne 2. srpna 2017 nadřízenou osobou kontrolujících jako nedůvodné zamítnuty až na jednu námitku, které bylo vyhověno, a proto byl dne 2. srpna 2017 kontrolním orgánem sepsán Dodatek č. 1 k Protokolu o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 06015-11/2017.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 06015/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 9. listopadu 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že práce na stavbě „CL- Stružnice, rekonstrukce NN u nádraží“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě Smlouvy o dílo č. smlouvy zhotovitele [REDAKCE] ze dne 20. prosince 2011 uzavřené se společností ČEZ Distribuce, a.s. (dále jen „objednatel“).

Dne 7. září 2015 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě na základě žádosti společnosti MARTIA a.s. vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Z tohoto stanoviska jasně vyplývá, že v zájmovém prostoru stavby dojde k dotyku se středotlakým plynovodem PE DN 110 a středotlakou plynovodní přípojkou PE DN 32. Mezi podmínkami stanoviska je pak mimo jiné uvedeno, že při stavbě bude docházet k souběhu a křížení nových i stávajících podzemních inženýrských sítí, že v ochranném pásmu plynovodu budou práce prováděny výhradně ručním způsobem, že před zahájením stavební činnosti bude provedeno vytyčení trasy a přesné určení polohy plynárenského zařízení a že při provádění protlaku bude před zahájením stavební činnosti provedeno úplné obnažení plynárenského zařízení v místě křížení na náklady stavebníka, jinak nesmí být použita bezvýkopová technologie.

Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 2. března 2016 s platností 2 měsíců, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol.

Dne 20. srpna 2016 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Stružnice u nemovitosti č. p. 14 při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození středotlakého plynovodu PE DN 110 zaměstnancem účastníka řízení.

Účastník řízení prostřednictvím svého právního zástupce kontrolnímu orgánu sdělil, že k nedbalostnímu poškození plynárenského zařízení došlo při provádění zemního protlaku, který prováděl zaměstnanec účastníka řízení, pan [REDAKCE]. K poškození došlo zemní raketou GRUMDOMAT P. Poloha plynárenského zařízení byla vytyčena společností RWE Distribuční služby, s.r.o. Plynárenské zařízení bylo obsypáno pískem a zeminou. Účastník

řízení zdůraznil, že poškozením energetického zařízení nedošlo k obecnému ohrožení ani k poškození veřejně prospěšného zařízení.

Z vyjádření zaměstnance účastníka řízení pana [REDAKCE] bylo zjištěno, že pracuje u účastníka řízení jako stavbyvedoucí. Výkopové práce v ochranných pásmech se vždy provádějí ručně, což v tomto případě bylo dodrženo. K provedení protlaku je nutná díra hluboká asi 1,3 m. Po provedení ručního výkopu se asi v hloubce 1 m nacházela černá plastová trubka o průměru asi 110 mm. Zaměstnanci účastníka řízení se domnívali, že jde o plynové potrubí. Ve startovací jámě byla před samotným provedením protlaku vidět kromě zmíněné trubky ještě další trubka o průměru 160 mm, o níž byli přesvědčeni, že se jedná o vodovodní potrubí. Když zajela raketa do země, zařízení zpomalilo, zaměstnanci účastníka řízení ho vypli a začali couvat. Při couvání došlo k úniku plynu, protože špička rakety uvolnila průraz plynové trubky. Zaměstnanci účastníka řízení ihned zavolali pohotovostní službu správce plynárenského zařízení. Po zaškrcení potrubí bylo otevřeno místo poruchy a byla objevena černá trubka se žlutým pruhem, která byla uložena v písku. Pan Michal Petřina sdělil, že zaměření a vytyčení potrubí bylo provedeno správně. K poškození plynárenského zařízení došlo proto, že si nikdo neuvědomil, že se v místě protlaku nacházela dvě vodovodní potrubí. Při samotném provádění protlaku byly rovněž ztížené podmínky ve formě bláta a stále bylo třeba odčerpávat spodní vodu.

V námitkách účastníka řízení podaných proti kontrolnímu protokolu a doručených Úřadu dne 20. června 2017 je mimo jiné také uvedeno, že ani jedno z vedení inženýrských sítí, které byly odkryty ve výkopu, nebylo označeno barevným pruhem pro lepší orientaci, což nemalým dílem přispělo k záměně zmíněných zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 269 m³ plynu do ovzduší za dobu 140 minut a k přerušení dodávky plynu 87 konečným zákazníkům v délce trvání 270 minut, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 20. srpna 2016 a z Protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 30. srpna 2016.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, respektive jeho zaměstnanec, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spise, že účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ve smyslu ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevyňaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty nehodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně jakožto přitěžující okolnost, neboť si je vědom, že protlak

nelze provést jinak než za pomoci stroje, a navíc účastník řízení, kterým je společnost podnikající mimo jiné v oblasti provádění staveb, jejich změn a odstraňování a v oblasti projektové činnosti ve výstavbě, dodržel podmínky správce plynárenského zařízení, když bylo provedeno vytyčení a před prováděním protlaku bylo provedeno obnažení potrubí, byť se v tomto případě nejednalo o potrubí plynové, nýbrž vodovodní, což bylo způsobeno omylem zaměstnance účastníka řízení.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy z hlediska energetického zařízení většího významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku většího množství plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu velkému počtu konečných zákazníků, což hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnosti. Správní orgán si je přitom vědom, že délku trvání úniku nemohl účastník řízení žádným způsobem ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Správní orgán se současně ztotožňuje s námitkou účastníka řízení uplatněnou v námitkách proti protokolu o kontrole, že se přerušení dodávky plynu fakticky nedotklo všech 87 konečných zákazníků, nicméně podotýká, že při posuzování následků jednání účastníka řízení je nutné vycházet z údaje o skutečném počtu všech odběrných míst (zákazníků), kterých se přerušení dodávky plynu dotklo, neboť je třeba vzít v úvahu i jen potenciální možnost, že takto poškozený konečný zákazník nemohl využít služeb, které jsou mu dodávány a za které si platí.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu nákladů spojených s opravou plynárenského zařízení. Současně bylo jako k polehčující okolnosti přihlédnuto také k tomu, že žádné z potrubí, které účastník řízení při ručním výkopu obnažil, nebylo označeno v souladu s technickými normami výstražnou fólií. I to mohlo vést k chybné úvaze zaměstnance účastníka řízení, že se jedná o plynovodní potrubí.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastníku řízení již byla příkazem č. j. 06170-3/2016-ERU ze dne 9. června 2016, který nabyl právní moci dne 21. června 2016, uložena pokuta ve výši 13 000 Kč za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), v tehdy účinném znění, a povinnost uhradit náklady řízení a dále příkazem č. j. 13687-3/2016-ERU ze dne 4. ledna 2017, který nabyl právní moci dne 14. ledna 2017, pokuta ve výši 50 000 Kč za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), v tehdy účinném znění, a povinnost uhradit náklady řízení. Uvedené je zohledněno při stanovení výše pokuty jako přitěžující okolnost.

Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje

za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad (dle Výkazu zisku a ztráty účastníka řízení uveřejněného ve sbírce listin Veřejného rejstříku za rok 2016 dosáhl účastník řízení hospodářského výsledku po zdanění v roce 2016 částky [REDACTED] Kč a v roce 2015 pak částky [REDACTED] Kč). Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r .
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava